

noodzakelijk is, en ik denk er niet aan, om daarop aanmerkingen te maken. Doch over het algemeen, wordt te spoedig de reden „wettig” geoordeeld, en de catechisatie lichtvaardig verzuimd. Hierin moet verandering komen, met het catechetisch onderwijs moet meer ernst gemaakt worden, en de ouders hebben hun medewerking te verleenen, dat de kinderen alle gelegenheid ontvangen om getrouw te gaan. En is het dan te veel eischend, wanneer wij vriendelijk verzoeken, dat bij verhindering even bericht wordt gezonden, en of de ouders ook toezicht willen houden op het leeren van onze belijdenis?

Het nieuwste snuffje.

De H. Bakker komt in de „Gereformeerde Kerk” met deze mededeeling en beschouwing:

Men moet maar in Noord-Holland benoorden het D komen om de nieuwste snuffjes op godsdienstig gebied! Wanneer de menschen zich niet radikaal van iedere kerk, van allen godsdienst hebben afgekeerd (en dat is met een groot deel van het Protestantische deel het geval; denk maar eens aan de typeering, die Nicolaas Beets in zijn Camera Obscura van den Noord-Hollandschen boer gegeven heeft), dan staat men daar bloot voor allerlei religieuze malligheden.

Ik lees bijv. in de „Alkmaarsche Courant”, dat een zeker predikant (naar ik meen een Lutherische) naar aanleiding van Maria Boodschap gesproken heeft over Christus en Maria als zonnfiguren in een rede, die getiteld was: „de Eeredienst van de Zon”. Daarbij heeft hij natuurwetenschappelijke hypothesen omtrent zonne-energie uit onzen tijd tepas gebracht; alsook: „den oorsprong onzer Christelijke geloofsvoorstellingen uit oude, mystiekheidensche gezelschappen”. Hoezeer ook het een zoowel als het ander naar de studeerlamp riekte, moet het toch erg stichtelijk geweest zijn. De symbolische gong, zacht doorklinkend met 3 maal 3 slagen, opende den dienst „in den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes”. Bovendien ontvingen kwartet, solozang en koor de juiste plaats in deze godsdienstoefening. Ja, het was stichtelijk en schoon!

Dat is nu een voorganger in een Christelijke kerk. Maar die blijkbaar van zijn Christelijke belijdenis ook zelfs het laatste greintje is kwijtgeraakt en nu toch moet voortgaan met prediken en catechiseren en een gemeente leiden.

Arme kerel!

Zoo groeit er uit dezen beklagenswaardigen dominee, die krachtens zijn ambt, gedwongen is nog elken Zondag den maaltijd aan te richten met een ledige broodkorf, een geestelijke potsenmaker of, moet ik zeggen, een vuuraanbidder. Maria zegt hem niets; Christus is hem niets. Zoo belandt dan deze Christen-theoloog langs de stations van verschillende moderne hypothesen (die eerst nog hun wezenlijkheid moeten bewijzen) bij den eeredienst van de Zon.

Arme gemeente!

Vegetarisme.

Grooten opgang maakt dit niet. Toch hoort men telkens weer van menschen, die onder Buddistische invloeden geraken en tot de konsekwentie van het vegetarisme komen. Wanneer men om gezondheidsredenen zich aan alle dierlijk voedsel speent, valt hiertegen natuurlijk niets in te brengen. Wel tegen het vegetarisme als beginsel. In dat opzicht heeft „De Waarheidsvriend” gelijk:

Het vegetarisme d.i. die richting in onze dagen, die het eten van vleeschspijzen veroordeelt, veraschuw, als zonde brandmerkt en verplicht tot het met plantaardige spijzen zich voeden, ziet over 't hoofd, dat we nu niet meer leven in den paradijstoestand en nog niet gekomen zijn in den nieuwen toekomststaat. Terug te grijpen naar den paradijstoestand, die achter ligt of vooruit te grijpen naar den paradijstoestand, die vóór ons ligt, is beide dwaas en verkeerd en geeft groote verwarring.

Denk ook maar aan het socialisme. Met de zonde, met de werkelijkheid wordt niet gerekend. Men wil zich, bewust of onbewust, niet bukken onder den tegenwoordigen toestand en onder de ordeningen die God voor den tegenwoordigen toestand stelt. Men ziet des menschen toestand verkeerd en men wil zich niet eenvoudig schikken naar Gods Woord.

De Vrije Zaterdagmiddag.

De Kroniekschrijver van „De Ster” houdt het volgende pleidooi voor het behoud van den vrijen Zaterdagmiddag.

De vrije Zaterdagmiddag alzo, blijft.

Zelfs de zwakke poging, om hem facultatief te stellen en ten minste de mogelijkheid te openen, om des Zaterdag te werken als andere dagen, stuitte in de Tweede Kamer op groot verzet en het desbetreffend voorstel viel dan ook, zonder dat het ook maar eenige kans had gemaakt!

Naar mijn bescheiden meening terecht.

En 't deed mij goed, dat zoowel uit de a.r. als uit de e.h. partij sterke drang kwam tot behoud van wat bezig is een nationale gewoonte te worden.

Zeker, — er wordt misbruik van gemaakt...

Maar, ellieve! welk een misbruik wordt er niet van den Dag des Heeren gemaakt, en wie denkt er avel over om, afgezien nu van het goddelijk gebod, om de Zondagerust te gaan afschaffen?

Misschien is de vrije middag direct wat overdreven streng ingevoerd, dat laat ik er nu buiten.

Maar hij sloot zich aan bij de zeden des volks.

's Zaterdag, ook vroeger, hield men eer op.

In 't dorp, waar 'k als jongen woonde, waren de meeste valide mannen van 's Maandagsmorgens vroeg „buitenaan” aan 't werk; — maar 's Zaterdag na den middag bracht boot en trein ze „aan den dijk”

en zoo tegen vierem trokken ze al, uit alle hoeken, gewassen en geschoren, met 'r Zondags goed en melkwhite klompen dorpwaarts voor 'n praatje, voor familiebezoek, voor vrijage, — voor geoorloofde... en betrouwenswaardige uitspanning.

In vele bedrijven was 't al zoo.

De fabriek, die zooveel mogelijk haar gebouwen en machines moet laten reudeeren, heeft hier invloed geoeft ten kwade, maar de Arbeidswet bracht met forschen zet het „weekend” in eere, — en zoo blijve het nu maar; desnoods op andere dagen dan maar harder en langer gewerkt!

Ook ik geloof, dat het zóó het beste is.

HEPP.

BOEKBESPREKING.

„Rembrandt-Album”. Bijbelsche platen voor de Christelijke Feestdagen, door Dr J. C. de Moor.

W. Kirchner, Amsterdam.

Voor Dr de Moor is het verband tusschen Calvinisme en kunst niet slechts een leuze, maar een werkelijkheid. Het is een deel van zijn levenstank dit te toonen. Op muzikaal en letterkundig gebied verdiende hij reeds zijn sporen.

Nu betreedt hij dat der schilderkunst.

Op gelukkige wijze verbindt hij aan etsen en schilderijen van Rembrandt zijn illustreerend woord.

Want dit is het eigenaardige van dit werk, dat de bewaker Rembrandt laat spreken en zelf toelicht. Zóó toelicht, dat ge kunstgenot smaakt en tevens gesticht wordt.

Dr de Moor voelt zelf een tekort bij dit album. Hij schrijft: „Een album als dit heeft bij de reproductie der schilderijen één groote schaduwzijde: het is, dat de kleuren buiten beschouwing blijven”.

Toch valt hier nog een ander tekort te constateeren... Ik vergeleek deze reproducties eens met die in het prachtwerk van Max Rosas: De Schilderkunst van 1400 tot 1800, uitgegeven bij de Uitgevers-Mij Elsevier in 1908.

Hoeveel beter zijn de laatste over het gemeen geslaagd! Dit ligt niet aan het papier, want dat is ook van dit Rembrandt-Album uitnemend.

De fout zal wel schuilen in de cliché's.

Als ik mij niet vergis, heeft men hier cliché's genomen, welke voor gewone periodieken ook dienst doen.

En dat vind ik jammer.

Wij hopen dat Dr de Moor ook de andere bijbelsche stukken van Rembrandt op gelijke wijze bewerken zal. En dat de platen dan beter zullen zijn.

„Schriftuurlijke Verbondsbeschouwing”, door R. van Mazyk.

J. P. Unger, Rotterdam 1922.

Spitsvondig wel.

Schriftuurlijk niet.

„Jesus' lijden, sterven en opstanding”. (In-eenvoeging der vier evangeliën) door H. J. van Kempen. Tweede Druk.

Oosterbaan en de Gointre. Goes.

De „problemen”, die zich hierbij voordoen, worden hierbij verzelf niet onder de oogen gezien.

Zoo'n werkje moet geschreven worden, alsof er geen problemen bestaan.

Voor de scholen is het zeer bruikbaar.

„Verbleekt onze banier?” Een woord ter ernstige overweging aan alle antirevolutionairen, door P. van Bijsterveld.

J. H. Kok, 1922, Kampen.

Na de Deputatenvergadering zou dit boekje zeker geschreven zijn.

Er staan rake dingen in.

Maar een ideaal als kerstening der openbare school is het onze niet, evenmin als het dit voor Groen van Prinsterer en Kuyper was.

„Den Vaderlant Getrouwe”. Politieke Rede, gehouden ter voorbereiding van de Kamer-verkiezing 1922, door Ds J. J. Knap Czn.

J. H. Kok, 1922, Kampen.

Deze brochure schaft degelijker lektuur.

Pittig, puntig, opwekkend.

Daar spreekt een sterk verantwoordelijkheidsgevoel uit. Weergave van een redevoering, bezit zij bijzondere levendigheid.

Prachtig propagandamateriaal.

„Kleine Bijbelgids”. Handleiding tot het verkrigen van bijbelkennis, door C. Lindeboom. Tweede, Herziene druk.

J. H. Kok, Kampen, 1922.

Dezen tweeden druk heeft dit boek dubbel verdiend. Wordt er tegenwoordig veel geklaagd over gebrek aan bijbelkennis, deze gids is er voor geschapen dit kwaad te verhelpen.

Kome dit werk op onze inrichtingen voor voortgezet onderwijs in eere.

Het bevat allerlei gegevens omtrent de Schrift en deze zijn met bewonderenswaardige beknoptheid en voorbeeldige accuratesse hier bijeengebracht.

Voor een derden druk zou ik den schrijver in overweging willen geven er een alfabetisch register aan toe te voegen en een lijstje met eigenaamen en vreemde woorden, welke in onze Statenvertaling voorkomen, met hun hetskenis.

„Honigdruppelen uit den rotssteen Christus”. Korte vermaningen aan alle heilbegeerigen en bekommerden. Vertaald uit het Engelsch van Thomas Wilcock. Derde onveranderde druk.

J. H. Kok, Kampen, 1921.

Gezond mystiek.

„Was Jezus een Socialist?” Enige opmerkingen aan het adres van Karl Kautsky, door Ds B. A. Knoppers.

J. H. Kok, Kampen, 1921.

Slagvaardig.

„Iets over danaen”, door J. N. van Munster.

J. H. Kok, Kampen, 1921.

Als verhaal aangrijpend.

Als argumentatie laat het te wenschen over.

HEPP.

CORRESPONDENTIE.

Over het rythmisch zingen en de gezangenquestie ontving ik reekstreeks of door de Redactie brieven van J. L. F. te A., R. v. d. B. te A., A. J. te H., S. R. te R., H. M. te N. en A. N. E. te A. Ik zal nog even wachten of er nog meer komt, en dan in een artikel het voornaamste uit deze brieven, waarvoor mijn dank, opnemen en beantwoorden. Ze alle plaatsen is natuurlijk onmogelijk; daarmede zou een heel nummer van De Reformatie heengaan, en dat ware wel wat buiten verhouding en niet naar den wensch en in het belang der lezers.

de M.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Charles, J. W. Esselink te Schoonhoven en T. L. Ktoes te Workum.

Arum, J. v. Herksen te Twijzel en J. van Loo te Mijdracht.

Beroepen te:

Antwerpen, G. Kroijswijk te Oudega (Sm.). Laar (Graafschap Bentheim), S. Neerken, cand. te Amsterdam. Laren (N.H.), J. Wijminga te Dronrijp. Wormer, W. A. Wiersinga, cand. te Kampen. Dasselmonde, P. A. Zeilstra te Nieuwveen. T. Zandt, H. Fokkens te Boornbergum.

Aangenomen naar:

Hallum, F. W. Geerds te Scharnegoutum.

Bedankt voor:

Krabbendijke, J. Janssen te Ten Boer. Rozenburg, Joh. Kwak te Culemborg.

Afscheid van:

Vrouwepolder, F. W. J. Wolf. Tekst Matt. 28 : 20.

Intrede te:

Den Bommel, A. Ph. S. Schaafsma. Tekst Ps. 43 : 3. Ferwerd, A. J. Fanny. Tekst Ps. 122 : 6-9. Vist, D. K. Wielenga. Tekst Dan. 9 : 17.

Kerkinstituering. Overwogen wordt te komen tot zelfstandige kerk der gemeentelieden te Ameide.

Combinatie. De classis Gorinchem benoemde een commissie tot onderzoek naar de mogelijkheid van combinatie der kerken van Giesse Oud- en Nieuwkerk en Boven Hardinxveld.

Geridderd. De J. D. v. d. Munnik werd benoemd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Tenge, L. Baas te De Krim.

Intrede te:

Maassluis, J. de Bruyn. Tekst 2 Cor. 3 : 5-6.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Moercapele, W. den Hengst te Leiden.

NETERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Doornspijk, S. Ronner te Oene. Gumeren, G. J. Leenmans te Waarder. „Grevelduin-Cacelle”, J. Kraay te Gorinchem. Lexmona, J. J. Woldendorp te Hagstein. Oudelemmer, G. H. J. Bonke te Norg. Oudekerk a. d. Yael, J. H. Koster te Wouterswoude. Zevenbergen, P. de Bruyn te Aalsmeer.

Aangenomen naar:

Amsterdam, P. de Jong te Bunnbroek. W. A. Hoek te Laren (Gld.) Driebergen, J. Bavesloot te Rotterdam.

Bedankt voor:

Amsterdam, G. B. Westenburg te Beverwijk. Peijenoord, A. D. Meester te Vriezenveen. Montfoort, H. J. v. Schuppen te Groot-Amers. Nieuw-Statkanaal, G. Venema te Koudum. Oude Tonge, B. N. B. Bouthoorn te Wapenveld. Vollenhove, C. Verloop te Zoelmond. Warmond, J. F. Roth te Sloten (Fr.) Wilnis, A. Meijers te Woubrugge.

Afscheid van:

Wilnis, P. J. Steenbeek. Tekst Jes. 21 : 10.

Intrede te:

Boxmeer, P. J. P. Palmboom. Tekst Zach. 4 : 6.

ADVERTENTIËN.

GANZEVOORT'S ORGELHANDEL
DIEZERSTRAAT 116 - ZWOLLE

Rullen
Verhuuren
Repareren

heeft steeds in voorraad
een groote keuze
ORGELS

Prijscouranten
gratis
op aanvraag